

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudkyní Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové v právní věci

žalobce: **B. S.**

zastoupený advokátkou JUDr. Veronikou Pupalovou
se sídlem Cheb, Májová 606/35

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě ze dne 7. 7. 2025 na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 23. 6. 2025 jeho žádost o udělení dočasné ochrany zaevidovanou pod sp. zn. OAM-389538/DO-2025 jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany zaevidované pod č. j. OAM-389538/DO-2025.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12 269,40 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce JUDr. Veroniky Pupalové, advokátky.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

1. Žalobou ze dne 7. 7. 2025 se žalobce domáhal vydání rozsudku, kterým by soud vyslovil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci dne 23. 6. 2025 vrátil jeho žádost o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Zároveň navrhl, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o udělení dočasné ochrany žalobci.
2. Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaný vyhodnotil předmětnou žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z důvodu, že žalobci byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě Evropské unie (dále jen „EU“), konkrétně v Rumunsku a následně na Slovensku. Žalovaný tudíž přistoupil k vrácení této žádosti s odkazem na § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“).
3. Žalobce je přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany v České republice (dále jen „ČR“), a jeho žádost proto neměla být vyhodnocena jako nepřijatelná. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025 č.j. 1 Azs 174/2024-42 opřený o platnou judikaturu, jako například o rozsudek SDEU *Krasiliva*. Žalobci je zároveň znám rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2025 č.j. 6 A 122/2024-55, na základě kterého došlo žalovaným již k samotnému provedení obsahu rozsudku.
4. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobce považuje za soudně přezkoumatelné, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025 č.j. 1 Azs 174/2024-24. Dále uvedl, že z Ukrajiny utekl před válkou v obavě o svůj život. Pro svou cestu si jako první tranzitní zemi EU vybral Rumunsko, kde mu byla dne 16. 8. 2023 udělena dočasná ochrana. Žalobce obdržel tzv. rumunský „Permis“, a to aniž by si takový postup přál. Na území ČR pak žalobce prostřednictvím rumunské ambasády pobyt v Rumunsku zrušil a odevzdal tzv. rumunský „Permis“. Následně se marně pokoušel legalizovat svůj pobyt v ČR, kdy ve strachu před nelegálním pobytem na území ČR si pouze z opatrnosti zajistil v rámci dočasné ochrany pobyt na Slovensku, který mu byl udělen ihned a automaticky. Ve snaze legalizovat si následně svůj pobyt na území ČR, kde si již vytvořil pevné vazby, kde má zajištěno sociální zázemí a žije zcela v souladu s místními zvyklostmi, žalobce dne 2. 10. 2024 zrušil svůj pobyt na Slovensku. Následně prostřednictvím cizinecké policie ČR se snažil opakovaně legalizovat svůj pobyt na území ČR. Poté, co zjistil, že žalovaný udělil pobytové oprávnění žadateli v obdobné situaci, pokusil se dne 23. 6. 2025 podat svou žádost o pobyt.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl žalobu zamítnout. Uvedl, že žalobce figuruje v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (Temporary Protection Platform) jako bývalý držitel dočasné ochrany v Rumunsku. Svědčí o tom znak „ia“ uvedený v rubrice „Type of protection“. Tento znak je zkratkou anglického slova „inactive“ a používá se tam, kde dočasná ochrana byla cizinci udělena, resp. vydáno povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, ovšem toto povolení již aktuálně platné není. Žalovaný dále uvedl, že žalobce k žádosti nepředložil dokument, ze kterého by vyplývalo, že se vzdal dočasné ochrany ve Slovenské republice. Žalovaný má za to, že nemůže obstát námitka, že žalobci byla udělena dočasná ochrana v Rumunsku, aniž by si to přál, neboť žalobce osobně převzal povolení k pobytu vydané příslušnými rumunskými orgány. Z formulace § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina jednoznačně plyne, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu postačí, pokud cizinec v jiném členském státě dočasnou ochranu získal; žádná další podmínka již není třeba. To, zda je žalobce aktuálně držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany nebo ne, není pro naplnění

předmětného ustanovení rozhodné. Žalovaný tak neměl jinou možnost než žádost žalobce o dočasnou ochranu vyhodnotit jako nepřijatelnou.

6. Žalovaný je toho názoru, že závěr Nejvyššího správního soudu o právu sekundárního pohybu držitelů povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany není správný a po upřesnění výkladu, který přineslo prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2025/1460“), je zřejmé, že žádné právo sekundární volby členského státu neexistuje. Přesněji, neexistuje právo na to, aby vysídlená osoba, která již získala pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany v některém z členských států, se přesunula do dalšího členského státu a tam získala pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany a čerpala z výhod spojených se statutem osoby požívající dočasné ochrany.
7. Podle žalovaného je dále zřejmé, že právo primární volby členského státu, v němž vysídlená osoba požádá o vydání povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, vyplývá přímo ze směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), a to z jejího čl. 8 odst. 1. Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, a též prováděcí rozhodnutí Rady (EU) ze dne 25. 6. 2024 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2022/382“) už jen konstatuje, že toto právo existuje a jeho uplatnění je zjednodušeno tím, že občané Ukrajiny, kteří jsou držiteli biometrických pasů, mají možnost vstoupit a pobývat na území členských států Schengenského prostoru 90 dnů v jakémkoli období 180 dnů. Tento fakt usnadňuje nejen jejich pohyb napříč členskými státy, ale, jak se Rada v té době domnívala, i rozložení břemena souvisejícího s hromadným přílivem občanů Ukrajiny. Nejvyšší správní soud se podle názoru žalovaného mylí, pokud má za to, že preambule prováděcího rozhodnutí 2022/382 může založit vysídleným osobám právo primární volby členského státu, v němž požádají o vydání pobytového oprávnění podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, jejíž čl. 5 nepředpokládá, a proto ani neumožňuje na základě prováděcího rozhodnutí Rady přijatého podle čl. 5 rozšířit rozsah práv, která jsou držitelům dočasné ochrany přiznána.
8. Vystavěl-li Nejvyšší správní soud svůj závěr o založení práva primární volby členského státu na prováděcím rozhodnutí 2022/382, zpochybňuje to do značné míry i jeho závěry stran existence sekundárního práva a volby členského státu těmi, kdo již práv vyplývajících z vyhlášené dočasné ochrany využili v jiném členském státě. Pokud by toto ustanovení čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně mělo dopadat i na osoby, které již toto pobytové oprávnění získaly v jiném členském státě, muselo by znít jinak a především by nesměla být součástí směrnice o dočasné ochraně ustanovení čl. 15 a čl. 26. Směrnice o dočasné ochraně totiž pro označení osob, kterým již bylo členským státem vydáno povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, používá termín: „osoby požívající dočasné ochrany na území členského státu“. Jde například o čl. 10, 11, 16 nebo 26 směrnice o dočasné ochraně. Tohoto označení směrnice o dočasné ochraně používá vždy tam, kde reguluje postup členských států vůči osobě, již bylo již jedním členským státem pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany vydáno. Povinnost vydat povolení k pobytu osobě, která je již držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, směrnice o dočasné ochraně omezuje pouze

na případy uvedené v čl. 15 odst. 6 a v čl. 26 odst. 4. Jestliže právo sekundárního pohybu v rámci EU držitelům dočasné ochrany neplyne přímo ze směrnice o dočasné ochraně, je otázkou, zda jej lze skutečně dovodit jen z toho, že se členské státy dohodly neaplikovat čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Tento článek upravuje pouze povinnosti členských států navzájem, neboť zavazuje členský stát, který osobě požívající dočasné ochrany vydal povolení k pobytu na svém území, aby ji převzal zpět na své území v případě, že se na území jiného členského státu nachází neoprávněně. Nic dalšího z tohoto článku nevyplývá. V případě vyloučení tohoto článku se tedy cizinec nemusí obávat, že bude v případě neoprávněného pobytu orgány státu, kde neoprávněně pobývá, orgánům členského státu, který mu povolení k pobytu vydal, automaticky předán. Právo na získání pobytového oprávnění podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně mu tím však nevznikne.

9. Mimo to závěr Nejvyššího správního soudu o existenci práva na přemístění do jiného členského státu nemůže obstát s ohledem na nově přijaté prováděcí rozhodnutí 2025/1460, kterým se prodlužuje dočasná ochrana do roku 2027. Pro oblast týkající se druhotných pohybů byly přijaty dva nové recitály. Recitál č. 4 mluví na případy, kdy osoba, která je poživatelem dočasné ochrany v jednom členském státě, požádá o udělení dočasné ochrany v druhém členském státě. Takové žádosti by měly být zamítnuty. Recitál odkazuje i na rozsudek SDEU *Krasiliva*, konkrétně na bod 30. Tento recitál ani rozsudek SDEU nepožadují žádnou asistenci orgánů členského státu směrem k poživateli dočasné ochrany, jde-li o zrušení jeho dočasné ochrany v druhém členském státě, jak to vyžaduje judikatura Nejvyššího správního soudu.
10. Druhý recitál č. 5 a 6 pak případné pochybnosti o nepoužívání čl. 11 směrnice o dočasné ochraně zcela rozptýlil. Z jeho znění je patrné, že Rada sama má za to, že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nemá vliv na aplikaci čl. 8 odst. 1 téže směrnice, resp. tato dohoda nemá být vykládána v tom smyslu, že by z ní členskému státu vyplývala povinnost vydat povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany osobě, která již držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany byla v jiném členském státě. Náзор Nejvyššího správního soudu je tak již z tohoto důvodu neudržitelný.
11. Stejně je též to, jaký význam dohodě o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně přikládají její účastníci, tedy členské státy, a nikoli judikatura vnitrostátních soudů. Na nově přijatých recitálech prováděcího rozhodnutí 2024/1460 je jasně patrná vůle členských států nepředávat si neoprávněně pobývajícím držitelům povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany a nic víc.
12. Nejvyšší správní soud podle žalovaného ve své judikatuře příliš rychle uzavírá, že pokud má cizinec primární právo volby prvního členského státu, kde požádá o udělení povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, že mu také svědčí právo tento stát změnit a získat toto pobytové oprávnění v jiném členském státě. Neaplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně v praxi, o níž se argumentace Nejvyššího správního soudu opírá, nemůže dle názoru žalovaného zastínit fakt, že pro závěr o existenci práva „sekundární“ volby členského státu neexistuje opora v pozitivním právu.
13. Má-li být jedním z cílů směrnice o dočasné ochraně předcházet riziku druhotného pohybu osob mezi členskými státy, pak přece nelze prováděcím rozhodnutím Rady podle čl. 5 ani praxí členských států zavést přesný opak, tedy absolutně nekontrolovatelné sekundární přesuny osob požívajících dočasné ochrany mezi členskými státy. Z tohoto důvodu se žalovaný domnívá, že ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina není rozporné s uniijním

právem, a protože je stále součástí českého právního řádu, je žalovaný ve smyslu § 2 odst. 1 správního řádu povinen podle něj postupovat.

14. Žalovaný má též za to, že, pokud se cizinec povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jednom členském státě vzdal, případně platnost tohoto povolení k pobytu skončila, je oprávněn o jeho vydání znovu požádat pouze v členském státě, který mu jej předtím vydal. Uvedené podle žalovaného vyplývá z čl. 21 odst. 2 směrnice o dočasné ochraně a současně z toho, že tato směrnice nepočítá s druhotným pohybem osob, jimž svědčí právo dočasné ochrany, než pouze v případech, na něž dopadá čl. 15 nebo čl. 26 směrnice o dočasné ochraně. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina by mělo být vykládáno v souladu s jeho jazykovým zněním, tedy tak, že jeho smyslem je zabránit cizincům, kteří jsou nebo již jednou byli držiteli povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jednom členském státě, aby toto pobytové oprávnění získali znovu na území ČR.
15. Pokud jde o metody výkladu práva, žalovaný odkázal na stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 21. 5. 1996 vydané pod sp. zn. Pl. ÚS-st. 1/96, dle kterého je nutno při výkladu prvotně vycházet z doslovného znění ustanovení a pouze za určitých podmínek lze upřednostnit teleologický výklad před výkladem jazykovým. V tomto případě navíc nelze použít výkladu teleologického, protože úmysl zákonodárce nebyl nikdy zvlášť vyjeven. K tomu žalovaný odkázal na důvodovou zprávu k Lex Ukrajina.
16. Po posouzení věci samé soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
17. Úvodem je třeba zmínit, že Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42 podrobně posoudil (ne)soulad § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina s unijním právem a své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil. Městský soud v Praze tyto závěry následoval například v rozsudcích ze dne 23. 4. 2025 č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 29. 4. 2025 č. j. 3 A 79/2024-46, ze dne 30. 4. 2025 č. j. 17 A 10/2024-50 nebo ze dne 7. 5. 2025 č. j. 11 A 110/2024-44. Posléze zohlednil také novou navazující argumentaci žalovaného, a to v rozsudcích ze dne 16. 5. 2025 č. j. 10 A 42/2025-33, ze dne 20. 5. 2025 č. j. 5 A 42/2025-39, ze dne 3. 6. 2025 č. j. 18 A 22/2025-52, ze dne 17. 6. 2025 č. j. 10 A 56/2025-39, ze dne 1. 7. 2025 č. j. 15 A 58/2025, ze dne 17. 7. 2025 č. j. 18 A 49/2025-33 nebo ze dne 11. 9. 2025 č. j. 17 A 97/2025 – 33. Soud v nyní projednávané věci nevidí důvod se od závěrů vyjádřených v těchto rozhodnutích odchýlovat, proto na ně bude dílem odkazovat a dílem je stručně zopakuje.
18. Ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
19. První, druhá, čtvrtá a pátá podmínka jsou v projednávané věci splněny. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobce. Svou povahou tento úkon žalovaného, který je nepochybně zaměřen přímo proti žalobci, není rozhodnutím a jeho zákonnost je přezkoumatelná v řízení o zásahové žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č. j. 10 Azs 153/2016-52).

20. Zbývá tedy posoudit podmínku třetí, tj. zákonnost postupu žalovaného. Žalovaný je přesvědčen, že žalobci je zapovězeno získání dočasné ochrany, přesněji oprávnění k pobytu plynoucího z dočasné ochrany (k tomu srov. body 30 – 34 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42), protože mu byla již dříve udělena dočasná ochrana v Rumunsku, resp. následně na Slovensku. Žádost žalobce o dočasnou ochranu v České republice je tedy podle správního orgánu nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina.
21. Je pravdou, že SDEU se ve věci *Krasiliva* explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, z nichž jednoznačně vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina je rozporný s právem EU. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žádost žadatele o dočasnou ochranu v České republice je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž tomu žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v některé členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu dočasná ochrana v České republice udělena, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.
22. Úvahy žalovaného ohledně neupravení druhotného pohybu ve směrnici o dočasné ochraně jsou s těmito judikaturními závěry Nejvyššího správního soudu v rozporu. Nejvyšší správní soud dovodil, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí právo zvolit si hostitelský členský stát a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž jejich právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, neboť jinak by výluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.
23. Žalovaný zpochybňuje výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu s poukazem na smysl a účel směrnice o dočasné ochraně, dále pak na to, že prováděcí rozhodnutí nemůže zakotvit nová práva, která neupravuje již směrnice o dočasné ochraně.
24. Soud neshledává, že by judikaturní závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala.
25. Lze konstatovat, že členské státy mohou přijmout úpravu nad minimální standard směrnice. Aplikace přerozdělovacího mechanismu dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně přitom není omezena ani v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu. Nutno podotknout, že aplikace daného mechanismu na základě čl. 26 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně závisí na souhlasu dotčených přemísťovaných osob. Uvedené ustanovení by postrádalo smysl, pokud by čl. 26 směrnice o dočasné ochraně bylo možné aplikovat i bez souhlasu přemísťovaných osob, protože ty by se v takovém případě mohly vrátit nazpět. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí 2022/382 se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřilo v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně

prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, protože generální výluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má za následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně.

26. Žalovaný sice výlukou čl. 11 směrnice o dočasné ochraně činí spornou, neuvádí však žádnou novou skutečnost, která by dřívější závěry Nejvyššího správního soudu zpochybnila.
27. Lex Ukrajina v současnosti neobsahuje normu, která by založila nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu u osoby, která byla v minulosti držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, ale o tuto ochranu v mezidobí z jakéhokoliv důvodu přišla. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina se totiž týká pouze osob pod souběžnou dočasnou ochranou jiného členského státu. Judikatura Nejvyššího správního soudu nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému uložila, aby v těchto případech byla taková osoba poučena o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR automaticky zanikne její dočasná ochrana udělená v jiném členském státě. Závěry žalovaného zpochybňující citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu proto neobstojí.
28. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 Legis Ukrajina je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasné či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a dále že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Žalovaný proto měl v této věci nejprve postavit najisto, zda žalobce skutečně je či není držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě. V tomto směru však nepostačí paušální odkaz na informační systém TPD, u něhož není dán princip materiální publicity.
29. V této souvislosti je nutné dodat, že pokud by žalobce v současnosti nedisponoval dočasnou ochranou v jiném členském státě, pak na něj nelze vztáhnout § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina. Cílem Legis Ukrajina bezpochyby totiž nebylo zamezit ukrajinským uprchlíkům přístup k dočasné ochraně, pokud nejsou pod mezinárodní či dočasnou ochranou některého z členských států EU. Takový postup by buďto nutil uprchlíky vracet se do země původu, což není možné v důsledku panujícího válečného konfliktu, nebo pobývat na území ČR bez pobytového oprávnění, či se pokusit získat dočasnou či mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU. Obě tato řešení jsou přitom nežádoucí. Právní řád nelze vykládat restriktivně, aby docházelo k systematickému nárůstu počtu osob bez pobytového oprávnění v ČR, stejně jako není možné, aby byli uprchlíci bez právního titulu *de facto* nuceni opustit území ČR. Takový postup by nadto obcházel dohodnutou neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Pakliže má žalovaný dojem, že jsou kapacity ČR ve věci dočasné ochrany již zcela vyčerpány, může ministr vnitra na půdě EU iniciovat změnu Prováděcího rozhodnutí a spuštění mechanismu solidarity dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně.
30. Na výše uvedeném posouzení nemůže nic změnit ani žalovaným zmíněné prováděcí rozhodnutí 2025/1460. Je nezbytné zdůraznit, že jde o recitály (body preambule), tj. odůvodnění normativní části. Recitály nejsou bez významu, nejde ovšem o vlastní normy, nýbrž o výkladová vodítka. Nemění tedy normativní části prováděcího rozhodnutí ani směrnice o dočasné ochraně. V daném případě recitály 4 - 6 reagují na rozsudek SDEU ve věci *Krasilova*. Soud se na rozdíl od žalovaného nedomnívá, že na jejich základě je druhotný pohyb držitelů dočasné ochrany nežádoucí, a že je nutné osobě, která je (byla) držitelkou

dočasné ochrany v jiném členském státě, zamítnout (odmítnout) její žádost o dočasnou ochranu ČR bez dalšího.

31. Soud má předně za to, že žalovaný dezinterpretuje recitál 4, potažmo bod 30 rozsudku SDEU *Krasiliva*, resp. dovozuje z něj závěry v nich neobsažené. SDEU uvedl, že „orgány členského státu jsou však oprávněny v rámci zkoumání této žádosti ověřit, zda osoby žádající o povolení k pobytu uvedené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55 spadají do kategorií osob uvedených v článku 2 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a požívají dočasné ochrany a zda již nezískaly povolení k pobytu v jiném členském státě“ – hovoří se o ověření, nikoliv o zamítnutí žádosti. Recitál 4 sice zmiňuje zamítnutí žádosti osoby, která dočasnou ochranu získala v jiném členském státě, ovšem s ohledem na v něm obsažený odkaz na bod 30 rozsudku SDEU *Krasiliva* a nutnost postupu v souladu s ním je izolovaný výklad žalovaného nesprávný.
32. Podstatou recitálu 5 je dle náhledu soudu to, že nemůže být udělena vícenásobná dočasná ochrana. Sám žalovaný poukazuje na to, že recitál 5 navazuje na recitál 4 hovořící o cíli *zabránit vícenásobné registraci k dočasné ochraně*. Nejvyšší správní soud ve shora citované judikatuře dospěl k závěru, že pokud již byla v jiném členském státě dočasná ochrana zrušena, může být udělena v ČR, a pokud zrušena nebyla, má žalovaný žadateli umožnit ji zrušit. Tyto závěry Nejvyššího správního soudu nejsou v rozporu s bodem 30 rozsudku SDEU *Krasiliva* ani s recitály 4 – 6 prováděcího rozhodnutí.
33. Žalobcem tvrzený zásah spočívá v tom, že mu žalovaný vrátil jeho žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z důvodu, že již získal dočasnou ochranu v jiném členském státě. Tento důvod ale pro jeho rozpor s čl. 8 směrnice o dočasné ochraně nelze aplikovat. Žalovaný se proto dopustil nezákonného zásahu a stále se jej dopouští tím, že žádost žalobce věcně neposoudil. Soud tudíž shledal žalobu důvodnou, a proto prvním výrokem rozsudku určil, že tvrzený zásah je nezákonný. Druhým výrokem rozsudku pak soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu, a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
34. Úkolem žalovaného bude v souladu s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu primárně přijmout žalobcovu žádost k věcnému posouzení. V rámci jejího posuzování musí žalovaný nejprve prověřit, zda je žalobce skutečně držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU (v daném případě na Slovensku). Při prověřování této okolnosti se žalovaný nemůže se spokojit pouze s údajem obsaženým v informačním systému členských států (TPD). V kladném případě žalovaný posoudí, zda udělením dočasné ochrany v České republice automaticky zanikne dočasná ochrana udělená žalobci dříve na Slovensku, a pokud by tomu tak nebylo, poučí žalobce o jeho právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu udělenou mu v jiném členském státě EU zneplatnit a o případných negativních důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v ČR, pokud by tak neučinil.
35. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je pro žalovaného závazný. Závaznost výroku rozsudku plyne přímo ze zákona (§ 54 odst. 6 s. ř. s.). Platí přitom, že rozsudek je individuální právní akt, jímž soud vrchnostenským způsobem vyslovuje svůj právní názor; tato forma rozhodnutí je tudíž závazná jako celek (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008 č. j. 2 Afs 67/2008-112). Nejvyšší správní soud též vysvětlil, že výrok rozsudku ve věci žaloby proti nezákonnému zásahu „je třeba vykládat v návaznosti na odůvodnění rozsudku“ (rozsudek ze dne 1. 12. 2022 č. j. 6 As 237/2021-56). V bodě 33 právě citovaného rozsudku je vysvětleno, že zavázal-li správní soud žalovaného k určitému

postupu za určitých podmínek, je žalovaný povinen se tohoto postupu držet. Opačný závěr by popíral smysl a význam zásahové žaloby.

36. Soud neshledal důvod provádět ve věci samé dokazování a za tím účelem nařídil ústní jednání, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž při rozhodování vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobcem i žalovaným doložených písemnostech, které jsou oběma stranám známy. O věci proto soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl bez nařízení jednání (žalovaný s rozhodnutím bez nařízení jednání výslovně souhlasil a žalobce ve stanovené lhůtě nevyjádřil nesouhlas s tímto postupem).
37. Třetí výrok rozsudku o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu přísluší právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení proti žalovanému, který ve věci úspěšný nebyl. Výše těchto nákladů je tvořena odměnou za zastoupení žalobce advokátkou, a to za dva úkony právní služby po 4 620 Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby) včetně náhrady hotových výdajů po 450 Kč dle § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). K tomu náleží částka 2 129,40 Kč, neboť zástupkyně žalobce je plátcem DPH. Celkem tedy soud přiznal žalobci na náhradě nákladů řízení částku 12 269,40 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen zaplatit žalobci do jednoho měsíce od právní moci rozsudku, a to k rukám jeho právní zástupkyně.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 30. září 2025

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu